

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	23857 Еконофізика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	105 Прикладна фізика та наноматеріали

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.04.2024 р.

Справа № 0493/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,
Гасюк Іван Михайлович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Максименко Надія Василівна,
Мудрак Олександр Васильович,
Погребняк Володимир Григорович,
Сірук Ірина Миколаївна,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Ножик А П – представник ЗВО,
Обуховський Вячеслав Володимирович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23857
Назва ОП	Екофізика
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	105 Прикладна фізика та наноматеріали
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Унікальність освітньої програми визначається, зокрема, її міждисциплінарною змістовою частиною та реалізацією потужностями кількох підрозділів ЗВО, причому для координації співвідношення змістових блоків, за твердженнями самооцінки ЗВО, створено Комітет ОПП Еконофізика. Його діяльність та ієрархічна структура не формально визначені, Таким чином, вважаємо, що підкритерій виконується.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджено.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЕГ встановила відповідність підкритерію з несуттєвими недоліками, суть яких зводиться до тези, що досвід споріднених іноземних ОП стосується магістерського рівня вищої освіти. Проте ЗВО у своїй відповіді наводить приклад реалізації ідеї підготовки здобувачів на бакалаврському рівні, зокрема провідних ЗВО Польщі – Варшавського університету, Вроцлавського, в яких аналогічна ОП функціонує лише на бакалаврському рівні.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Підтверджено відповідність підкритерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг та структура ОПП формально відповідають вимогам чинного законодавства для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 10–Природничі науки спеціальності 105 – Прикладна фізика та наноматеріали, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. № 804.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Змістово структура ОПП (крім дисциплін загальної підготовки) розділена на три напрямки - фізичні дисципліни, дисципліни з математики та програмування, дисципліни економічного циклу. Проте детальний аналіз робочих програм дисциплін не виявив особливостей їх змістових та програмних складових, які б відображали назву ОПП та всі заявлені у ній цілі і програмні результати. Так, приміром, ПРН-7 передбачає, що здобувач після завершення навчання повинен вміти "Застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для дослідження фізичних явищ, економічних процесів, розробки приладів та наукоємних технологій". Забезпечення програмного результату передбачено через виконання ОК8-ОК13 (дисципліни математичного циклу) та ОК27-ОК33 (дисципліни економічного циклу). Дисципліни фізичного циклу у забезпеченні цього програмового результату навчання відсутні! У перелічених курсах також не вказується на наявність тем, пов'язаних з еконофізикою чи розв'язанням задач прикладної економіки методами теоретичної фізики, застосуванням аналогічних із фізичними проблемами підходів. Складається враження, що ідея об'єднати в одній ОП фізиків і економістів, обумовлена потребою вирішення складних економічних проблем методами, методиками та інструментарієм попередньо розробленими для вирішення задач фізики, математики та комп'ютерних технологій реалізується в ОПП за рахунок тільки однієї, до того ж, вибіркової дисципліни - "Еконофізики". Стандартними, аналогічними з тими, що пропонуються ЗВО іншим освітнім програмам спеціальності 105, є перелік тем математичних курсів, дисциплін із програмування. Таблиця забезпечення набуття фахових компонентностей через обов'язкові ОК також викликає збентеження. Наприклад, як ОК32 (Менеджмент) дозволяє чи допомагає забезпечити ФК2 (Здатність брати участь у плануванні і виконанні експериментів та лабораторних досліджень властивостей фізичних систем, фізичних явищ і процесів, обробленні й презентації їхніх результатів) та ФК6 (Здатність брати участь у обробленні та оформленні результатів експериментів). Чи як ОК33 (Фінанси) долучається до забезпечення ПРН-1 (Знати і розуміти сучасну фізику на рівні, достатньому для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем прикладної фізики, прикладної економіки)? Компетенції, зазначені у Стандарті і пов'язані із підготовкою фізика-експериментатора, не передбачаються ні однією з ОК (окрім, за висновком ЕГ, самостійної роботи чи індивідуальної діяльності з науковим керівником). При формуванні змістової частини освітньої програми розробниками лише частково враховувалася приведена у стандарті "Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей" (таблиця 2 Стандарту). Так, приміром, набуття фахової компетентності ФК5 та досягнення ПРН-7, логічно пов'язаних між собою таблицею, у ОПП досягається абсолютно різними ОК. Як висновок: змістова частина ОПП, її структура, зміст та наповнення освітніх компонент потребують суттєвого доопрацювання у наступній редакції.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Освітньо-професійна програма не задекларована, як міждисциплінарна, оскільки вона створювалася у рамках стандарту за спеціальністю 105- Прикладна фізика та наноматеріали, проте ідея та зміст ОПП, а також цілі, досягнення яких зумовило її створення, свідчать про її міждисциплінарну спрямованість. Недоліком ОПП у цьому аспекті є розрізненість її різних змістових частин та практична відсутність взаємозв'язку дисциплін фізичного та економічного спрямування.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Звіт ЕГ, зміст чинної редакції ОПП та навчального плану свідчать про недостатню наповненість практики формування на ОПП індивідуальної освітньої траєкторії здобувача через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Підкритерій підтверджено частково. Стандартом вищої освіти I-го (бакалаврського) рівня спеціальності 105 - прикладна фізика та наноматеріали визначено виконання фахових компетентностей: 2. Здатність брати участь у плануванні і виконанні експериментів та лабораторних досліджень властивостей фізичних систем, фізичних явищ і процесів, обробленні й презентації їхніх результатів. 3. Здатність брати участь у виготовленні експериментальних зразків, інших об'єктів дослідження, а також досягнення змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання РОЗ: Застосовувати ефективні технології, інструменти та методи експериментального дослідження властивостей речовин і матеріалів, включаючи наноматеріали, при розв'язанні практичних проблем прикладної фізики. Ці положення є викладеними у змісті ОП, проте цикл дисциплін загальної фізики (ОК-16-ОК20)

не передбачає виконання лабораторних робіт, що унеможливило б здобуття відповідних компетентностей та досягнення програмного результату навчання.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Блок обов'язкових дисциплін «Вступ до університетських студій», «Англійська мова», «Філософія», «Українська та зарубіжна культура», «Соціально-політичні студії», «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності», «Основи екології», а також окремі активності програми виробничої практики і комунікування під час індивідуальної роботи із НПП сприяють формуванню широкого спектру softskills здобувачів освіти. Відповідність підкритерію підтверджена.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт для спеціальності 105 - Прикладна фізика і наноматеріали відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію повністю підтверджена.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Навчання за дуальною формою на освітньо-професійній програмі "Еконофізика" не реалізується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому в КНУ імені Тараса Шевченка чітко викладені на сайті у розділі «Правила прийому», де абітурієнти можуть знайти вичерпну інформацію про факультети, спеціальності та освітні програми. Інформація про відбіркові комісії, контакти та офіційні документи також доступна, хоча деякі розділи можуть бути тимчасово неактивні. На сайті факультету радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем представлена специфічна інформація для програми «Еконофізика». Вступ здійснюється на конкурсній основі, відкрито та без дискримінації. Для певних категорій абітурієнтів передбачена можливість індивідуальної співбесіди. Вся інформація про процес вступу, включно з ліцензованим обсягом, державним фінансуванням та вартістю навчання доступна через інформаційні системи, що забезпечуює прозорість та рівні умови вступників.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання у КНУ імені Тараса Шевченка визначається низкою нормативних актів, які встановлюють правила для студентів, що переходять з інших вишів або беруть участь у програмах мобільності. У цих документах визначаються процедури переведення, поновлення та участі в академічній мобільності. Окремо визначені положення для атестації освітніх результатів, включно з тими, що були здобуті на тимчасово окупованих територіях після 2014 року, а також основні принципи організації освітнього процесу. Усі вказані документи доступні публічно, передбачена можливість для здобувачів освіти звертатися за детальною інформацією та підтримкою при визнанні їх освітніх досягнень. Процедури прийому та переведення також викладені на сайті Приймальної комісії Університету. Відповідність підкритерію підтверджено.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Прикладів застосування практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП «Еконофізика» не було. Положення про валідацію і визнання результатів навчання у неформальній освіті КНУ імені Тараса Шевченка доступне для ознайомлення всіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Відповідність підкритерію підтверджено.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Всі учасники освітнього процесу забезпечені детальною інформацією про цілі, зміст, результати навчання та критерії оцінювання через сайт ЗВО та інші електронні ресурси. На інтернет-сторінці факультету доступні робочі програми дисциплін, методичні матеріали. Важливість ефективного інформування здобувачів забезпечується використанням онлайн-платформ та сайту університету, що забезпечує широкий доступ до актуальних оновлень інформації.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено. Наведено приклади реального залучення здобувачів до виконання наукових проєктів, реалізації практичних завдань-замовлень фірм-партнерів.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ОПП "Еконофізика" підтримується співпрацею між кількома підрозділами, включаючи факультети ФРЕКС, економічний факультет та навчально-науковий Інститут міжнародних відносин. Такий підхід дозволяє програмі використовувати висококваліфікованих викладачів, які співпрацюють з міжнародними та національними науковими спільнотами, що детермінується високою публікаційною активністю. Навчальна програма постійно оновлюється з метою відображення у своєму змісті новітніх наукових досягнень та сучасної практики. Звичними є лекції та тренінги експертів з економіки, які доповнюють навчальний досвід дискусіями про інноваційні технології та сучасні тенденції економічної фізики. Оцінка та оновлення контенту ОПП здійснюється на основі нормативних документів, відгуків та рецензій методичних рад на відповідність сучасним стандартам. Ця система оновлення змісту наголошує на співпраці викладачів і студентів, регулярному перегляді ОПП і застосуванні наукових досягнень у навчальному процесі для забезпечення високоякісної сучасної освіти за програмою.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Викладачі, задіяні до реалізації освітньо-професійної програми "Еконофізика", співпрацюють із низкою іноземних освітніх та наукових установ, де здійснюється освітня діяльність за напрямком. Здобувачі є учасниками міжнародних заходів з тематики ОПП, для професійного та інтелектуального розвитку студентів можливі стажування та навчання за кордоном, які організуються за результатами міжнародного співробітництва викладачів ОП та здобувачів. Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми та критерії оцінювання студентів визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) і детально роз'яснені у змісті робочих програм дисциплін ОПП. Необхідну інформацію студенти також отримують на першому занятті з дисципліни. Відповідність підкритерію підтверджено.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність підкритерію підтверджено. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного атестаційного іспиту з прикладної фізики та наноматеріалів та публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, що відповідає вимогам Стандарту.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз представленої у самооцінці ОПП інформації про якісний склад науково-педагогічних працівників, що забезпечують навчальний процес, свідчить про високий рівень їх академічної і професійної кваліфікації. Освіта НПП повністю відповідає профілю дисциплін, що викладаються. Наукові надбання та практична діяльність НПП, їх внесок у світову науку дають змогу зробити висновок про високу якість кадрового забезпечення ОПП та підтверджують відповідність підкритерію.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці активно залучаються до освітнього процесу ОП "Екофізика" через консультації, вебінари, участь у комітеті програми та ярмарки вакансій, сприяючи таким чином інтеграції теоретичних знань та практичного досвіду. Роботодавці залучаються до процесів формування та удосконалення змісту освітньої програми, зокрема, в ході неформального спілкування під час реалізації освітнього процесу. Також позитивною практикою в ЗВО є функціонування Ради роботодавців (<https://www.knu-employers-council.com/>), діяльність якої сприяє підвищенню якості освіти, оновленню ОП та інтенсифікує процеси взаємодії ЗВО з роботодавцями.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Відповідність підкритерію підтверджено.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У ЗВО зреалізовано унікальні багатовекторні програми професійного розвитку викладачів як у межах самого закладу, так і у співпраці з вітчизняними та закордонними організаціями.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У ЗВО запроваджена то реалізовується цілісна система матеріального заохочення та нематеріального стимулювання професійного розвитку викладачів, що сприяє як розвитку наукового потенціалу, так і викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ОПП "Еконофізика" використовує добре оснащені приміщення факультету ФРЕКС і Економічного факультету. У комп'ютерних класах із сучасним обладнанням здобувачі мають доступ до ліцензованого сучасного програмного забезпечення, приміщення оснащені безкоштовним Wi-Fi - доступом до мережі Internet. Студентам доступні комфортні умови проживання в гуртожитку та ресурси для навчання, включаючи електронні бази даних та креативний простір для спілкування та розвитку. Відповідність підкритерію підтверджено.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Аналіз самооцінки ЗВО та звіт ЕГ підтверджують, що викладачі та здобувачі вищої освіти ОПП мають безкоштовний вільний доступ до всіх інфраструктурних об'єктів університету та інформаційних ресурсів, необхідних для навчальної та дослідницької діяльності.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Під час виконання будь-яких видів робіт особлива увага надається дотриманню правил безпеки. Під час дистанційного навчання у воєнний період заняття призупиняються на час повітряної тривоги, студенти та викладачі слідуєть в укриття. Студенти КНУ ім. Шевченка мають можливість за необхідності звертатись до психологічної служби інституту психіатрії (<https://knu.ua/ua/departments/psychiatry>) та університетської клініки (<https://knu.ua/ua/departments/uc>).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО вибудував та використовує систему засобів для підтримки різних видів діяльності здобувачів вищої освіти. Зокрема, інформаційна мережа «Тритон» забезпечує студентам можливості для вибору та здійснення індивідуальної освітньої траєкторії через особисті електронні кабінети, що є передовою практикою провідних закладів освіти. Інформаційний ресурс Студентського парламенту (<http://sp.knu.ua/>) освітлює найчастіші звернення студентів до самоврядування університету та студмістечка і поширює корисну для здобувачів організаційну інформацію з питань навчання, побуту, дозвілля.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В ЗВО загалом, на факультеті радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем та економічному факультеті зокрема створено всі необхідні умови для забезпечення реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОПП. Прикладів навчання на ОП «Еконофізика» осіб з особливими потребами не було.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика і шляхи вирішення конфліктних ситуацій визначені «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) та Етичному кодексі університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>). В ЗВО є постійна комісія Вченої ради з питань етики, що діє згідно положення (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>), Етичного кодексу, затвердженої «Антикорупційної програми» (https://knu.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf). ЕГ встановила, що фактів прояву конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією, в рамках роботи ОПП не було. В разі виникнення конфліктних ситуацій здобувачі можуть також звернутися до куратора групи, профспілки, завідувача кафедри та декана, що також було підтверджено гарантом ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ЗВО повністю регламентована відповідними положеннями, зміст яких оприлюднено у відкритому доступі на інтернет-сторінках сайту університету. Останній перегляд ОП відбувся у 2020 році у зв'язку із затвердженням Стандарту вищої освіти за спеціальністю.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У 2018 році освітня програма «Еконофізика» КНУШ була позитивно оцінена провідними спеціалістами в рамках встановлених процедур забезпечення якості. Програма уклала угоди з потенційними роботодавцями на практику студентів, адаптує свій зміст до рекомендацій ринку праці та змін у науці, залучає роботодавців та спеціалістів у рамках програми до доопрацювання змісту.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Відповідність підкритерію повністю підтверджено.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Оскільки освітня програма акредитується вперше, то під час перегляду ОП беруться до уваги зауваження та пропозиції, сформульовані під час акредитацій інших споріднених ОП та спеціальностей. Відповідність підкритерію підтверджено.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті КНУ доступна вся необхідна інформація стосовно правил і процедур, якими регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу. Експертна група підтвердила доступність необхідної інформації для всіх учасників навчального процесу. Альтернативними інформаційними джерелами є активні акаунти університету, факультету та задіяних до реалізації ОПП факультетів і кафедр у соціальних мережах.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджено.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо регламентувати ієрархічну структуру, задачі та менеджмент діяльності Комітету ОПП Екофізика з метою координації предметних складових ОПП "Екофізика"

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо у новій редакції ОПП (до початку 2024-2025 н.р.): 1. Переглянути номінальну, змістовну та тематичну наповненість переліку вибіркових дисциплін, запропонованих здобувачам, забезпечити для здобувачів ОПП можливість реального формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом здійснення такого вибору. 2. Переглянути структурну схему ОПП, таблиць відповідностей компетентностей, програмових результатів навчання та освітніх компонент, привести їх у відповідність до вимог Стандарту ВО за спеціальністю 105- прикладна фізика та наноматеріали. 3. Привести змістові частини освітніх компонент до цілей та змісту освітньої програми, встановити чіткий змістовий взаємозв'язок між окремими циклами (фізичним, економічним, математичним) підготовки для досягнення основної мети ОП та реалізації її унікальності. 4. Внести дисципліну "Екофізика" до переліку обов'язкових компонент освітньої програми. 5. Запровадити виконання лабораторних робіт з дисциплін, що презентують загальний курс фізики.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо (постійно) залучати здобувачів освіти до обговорення та формування пропозицій щодо поліпшення процедур визнання результатів навчання, застосовувати на ОПП оптимальну технологію якісного інформування здобувачів про можливості навчання в рамках академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рукомендуємо інтенсифікувати залучення до підготовки фахівців-екофізиків запрошених професіоналів-практиків для проведення лекцій, тренінгів і обміну практичним досвідом.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо розробити і запровадити єдину систему фіксації результатів оцінювання поточного, семестрового контролю із диференційованими рівнями доступу студента, викладача, адміністрації.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР встановила високий рівень відповідності за критерієм, рекомендуємо продовжувати розвивати практики сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями, особливо у напрямку екофізики.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо ЗВО вдосконалити процедуру звернення до Постійної комісії Вченої ради з питань етики, особливо щодо питань з приводу виникнення і вирішення конфліктної ситуації.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Регулярно здійснювати моніторинг обізнаності здобувачів ОПП із наявними процедурами та процесами, які є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Варто створити англomовну версію сторінки ОПП "Екофізика", щоб зробити ОП відкритою для іноземних потенційних здобувачів освіти та залучити іноземних фахівців до процедур вдосконалення та реалізації ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ